

امام حسین علیہ السلام در منظر اهل سنت و تشیع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام حسین (ع) در منظر اهل سنت و تشیع

نویسنده:

محمد اسماعیل زاده

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	امام حسین (ع) در منظر اهل سنت و تشیع
۷	مشخصات کتاب
۷	مقدمه
۷	برخی از روایات وارده از پیامبر اکرم در عظمت امام حسین (ع)
۷	خبر دادن رسول خدا از شهادت امام حسین (ع)
۸	موجبات نهضت عاشورا
۸	اشاره
۸	مواردی از ماهیت اعتقادی و جاه طلبی معاویه
۸	موارد تظاهر به فسق و فجور و ماهیت اعتقادی یزید
۹	هدف از نهضت عاشورا
۹	آثار و نتایج نهضت عاشورا
۹	نوگرایی در میان اهل سنت
۹	اشاره
۱۰	عبدالرحمن شرقاوی
۱۱	عباس محمود العقاد
۱۱	ابراهیم عبدالقادر مازنی
۱۲	طه حسین
۱۲	محمد کامل البناء
۱۲	محمد خالد
۱۳	سید علی جلال حسینی
۱۳	محمد غزالی
۱۳	اقبال لاهوری

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان ۱۴

امام حسین (ع) در منظر اهل سنت و تشیع

مشخصات کتاب

نویسنده: محمد اسماعیل زاده

ناشر: مشعر

مقدمه

برخی از آیات قرآنی که طبق نقل اهل سنت در عظمت امام حسین و عترت و پیامبر اکرم: نازل شده است

۱- آیه مباحله عالمان و مفسران اهل سنت در ذیل آیه تصریح نموده‌اند که این آیه درباره اهل بیت پیامبر نازل شده است و مراد از ابناؤنا حسن و حسین می‌باشد.

۲- آیه تطهیر؛ به عقیده اهل سنت و به موجب احادیث وارده اهل بیت عبارت از فاطمه حسن و حسین علی است: و نه زنان پیامبر (ص)

۳- در آیه موده فی القربی فخر رازی در تفسیر این آیه شریفه از زمخشری صاحب تفسیر «الکشاف نقل می‌کند، پس از نزول این آیه از پیامبر سؤال شد خویشاوندان تو کیانند که مودت آنان بر ما واجب است فرمود: «علی و فاطمه و ابناهما؛ علی و فاطمه و دو پسر آندو» زمخشری اشعاری از شافعی نقل می‌کند از جمله

ان کان رفضاً حب آل محمد

فلیشهد الثقلان انی رافضی

اگر محبت آل محمد، نشانه رافضی بودن است پس تمام جن و انس شهادت بدهند که من رافضیم

برخی از روایات وارده از پیامبر اکرم در عظمت امام حسین (ع)

- ۱- حسین منی و انا منه
- ۲- الحسن و الحسین سیدا شباب اهل الجنة
- ۳- الحسن و الحسین ابنا من احبهما احبنی و من احبنی احبه الله ادخله الجنة ومن ابغضهما ابغضنی و من ابغضنی ابغضه و من ابغضه ادخله النار.

خبر دادن رسول خدا از شهادت امام حسین (ع)

طبق روایات زیادی که از نظر مضمون در حد تواتر معنوی است پیامبر اسلام (ص) از شهادت فرزندش حسین (ع) در کربلا و لزوم یاری نمودن آن حضرت خبر داده است

- ۱- ابن سعد و طبری از عایشه روایت نموده‌اند که پیامبر فرمود: «اخبرنی جبرئیل ان ابنی الحسین یقتل بأرض الطف.. و اخبرنی ان

فیها مضجعه»

- ۲- «أن ابني هذا یعنی الحسین - یقتل من ارض العراق یقال لها کربلا فمن شهد ذلك منهم فلینصره
 ۳- استرجاع در بین راه مکه به کربلا.

موجبات نهضت عاشورا

اشاره

هر چند حوادث ریشه داری در پیدایش واقعه خونین عاشورا مؤثر بوده ولی هدف ما در این مقاله تنها یاد آوری برخی علل و اسباب موجود در دوران حکومت معاویه و فرزندش می باشد که موجب نهضت تاریخی عاشورا شده است با اشاره به آن بر آنیم تا ماهیت حکومت‌ها، آشکارتر گردد.

مواردی از ماهیت اعتقادی و جاه طلبی معاویه

- ۱- خواندن نماز جمعه در روز چهارشنبه
- ۲- مراحل نقشه معاویه برای تحکیم قدرت خویش و تبدیل خلافت به سلطنت
- ۳- قتل امام حسن مجتبی (ع)
- ۴- تشکیل باند سیاسی حامی با جذب عناصری از قبیل عمروعاص مغیره بن شعبه زیاد بن ابیه ..
- ۵- کشتار مردان بزرگی از قبیل حجر بن عدی آن هم با قتل صبر «اول من قتل صبراً فی الاسلام که بنا به گفته حسن بصری چهار خصلت در معاویه وجود داشت که این چهار گناه بزرگ موجب هلاکت او بود از جمله کشتن حجر بن عدی و یاران حجر.
- ۶- ایجاد جوّ رعب و وحشت و کشتار مردم بی گناه با اعزام لشکریانی به فرماندهی نعمان بشیر، سفیان بن عوف ضحاک بن قیس بسره بن اراطه
- ۷- رفع موانع ولیعهدی یزید با شهید کردن امام حسن مجتبی (ع) و کشتن سعد بن ابی وقاص عبدالرحمان بن ولید.
- ۸- انتخاب نمایشی یزید به عنوان ولیعهد، با زد و بندهای سیاسی و دین فروشی

موارد نظاهر به فسق و فجور و ماهیت اعتقادی یزید

- ۱- میگساری «و کان یزید صاحب طرب و جوارح و کلاب و قروود و فهود و منادمه علی الشراب .
- ۲- برای یزید معایب فراوانی است از جمله میگساری کشتن فرزند پیامبر (ص)، لعن نمودن وصی پیامبر و....
- ۳- بوزینه‌ای داشت آن را ابو قیس می خواند و لباس حریر و زیبایی می پوشاند و کلاه رنگارنگی بر سرش می گذاشت و در کنار خود و بالاتر از رجال کشوری و لشکری می نشاند.
- اظهارات هیئت اعزامی مدینه به شام پس از مراجعت مبنی بر این بود که یزید دین ندارد و مردی شارب الخمر و عیاش سگ باز و بی بند و بار است
- ۴- قتل عام مردم مدینه و هتک نوامیس مسلمین لذا عالمانی از اهل سنت مانند آلوسی تفتازانی شوکانی، جاحظ و ابن عماد حنبلی حکم به کفر یزید نموده‌اند.
- با توجه به آنچه گفته شد، هرگز یک مسلمان متعهد، حاضر به تسلیم و بیعت با حاکم متجاهر به فسقی چون یزید نمی شود، چه

رسد به امام حسین (ع) که موظف به حفظ دین و اجرای آن در جامعه بوده است

هدف از نهضت عاشورا

به موجب سخنان امام حسین (ع) هدف از نهضت عاشورا، احیاء دین و اصلاح امور جامعه مسلمین می‌باشد. در وصیت نامه آن حضرت آمده است «انی لم اخرج اشراً و لا بطراً و لا مفسداً و لا ظالماً و انما خرجت لطلب الاصلاح فی امه جدی ارید ان امر بالمعروف و انهی عن المنکر؛ من برای خود سری و خوش گذرانی فساد و ستمگری از مدینه خارج نشدم بلکه برای اصلاح امت جدم قیام نمودم می‌خواهم امر به معروف و نهی از منکر کنم. در نامه‌ای که امام حسین (ع) برای بزرگان بصره نوشته است فرمود: «من شما را به کتاب خدا و سنت رسول خدا (ص) فرا می‌خوانم که به راستی سنت مرده و بدعت زنده شده است.»

آثار و نتایج نهضت عاشورا

الف ادای وظیفه دینی در برابر حاکم فاسد که در صورت عدم انجام وظیفه خداوند او را با حاکم فاسد محشور می‌نماید.
ب معرفی ماهیت کریه و زشت بنی امیه
ج پیدایش نفرت عمومی علیه یزید. به طوری که یزید ناچار می‌شود، گناه واقعه کربلا را متوجه ابن زیاد نماید و صریحاً اعلام کند: خداوند پسر مرجانه را لعنت نماید. به خدا سوگند که اگر من با حسین می‌بودم هر چه از من می‌خواست دریغ نمی‌کردم و با تمام توانی که داشتم مرگ را از او دفع می‌نمودم هر چند به قیمت مرگ بعضی از فرزندانم تمام شود.
د - بیداری جامعه و پیدایش انقلاب‌ها و تعرض‌ها، علیه حکومت بنی امیه از قبیل

- ۱- انقلاب تواین
- ۲- انقلاب مردم مدینه
- ۳- قیام مختار ابی عبیده ثقفی
- ۴- انقلاب زید بن علی بن الحسین (ع)؛

نوگرایی در میان اهل سنت

اشاره

با زوال حکومت‌های متعصب شیعه مانند صفویه که همواره بین جامعه شیعی و اهل سنت با تندروری‌های بی‌مورد درباره مسائل تاریخی دشمنی و نفرت ایجاد می‌کردند و نیز حکومت‌های اهل سنت که مانع تفکر آزاد مسلمانان سنی بودند، نخستین گام برای تألیف قلوب شیعیان و سنیان برداشته شد و همین نیز عاملی مؤثر برای اظهارهمدردی جامعه سنی با جامعه شیعی در خصوص فاجعه کربلا گردید. علاوه بر این عامل ظهور چهره‌های نوگرا در میان متفکران شیعه که با روش سخیفانه و اختلاف افکنانه نویسندگان سنتی پیشین به معارضه برخاسته و به تحلیل واقع گرایانه حادثه عاشورا پرداختند؛ این عامل دیگری برای نزدیکی جامعه اهل سنت و تأثیر پذیری شدید سنیان از نهضت عاشورا شد.

در این میان ظهور چهره‌های نوگرا در میان اهل سنت به نزدیکی جامعه تسنن به فرهنگ عاشورا کمک بیشتری کرد. آنان با نوشته‌های خود در مورد امام حسین (ع)، به سرعت جامعه اهل سنت را با نهضت عاشورا و امام حسین (ع) آشنا ساخته و خود نیز

از این روند برای تحریک روحیه استقلال طلبی و آزادی خواهی ملت‌های خود بهره بردند.

عاشورا هم در میان شیعیان و هم در میان سنیان نوگرا، صرف نظر از این که یک حادثه است و عاملی برای تخاصم بوده به صورت یک ایدئولوژی منسجم و توانمند سیاسی - اجتماعی در آمده و امروزه دیگر نه تنها عاملی برای تخاصم و تصفیه حساب‌های تاریخی شیعه و سنی نیست بلکه موجب شده آن دو گروه موقعیت خود را بهتر درک کرده و در کنار هم برای رویارویی با دشمنان اصلی خود آماده و تقویت شوند.

در میان جهان تسنن نویسندگان نوگرایی پیدا شده که تصویر نسبتاً قابل قبول و یا در خور تأملی را از نهضت امام حسین (ع) به دست می‌دهند. این نویسندگان بر خلاف نویسندگان سلف خویش مانند محی الدین العربی عارف معروف اهل سنت (۵۶۰-۶۳۱هـ) که به تمجید از یزید و تقییح قیام امام حسین می‌پرداخت و یا ابن خلدون (۷۳۲-۸۰۶) مورخ و جامعه شناس مشهور اسلامی که شخصیت و لیاقت امام را قبول داشت ولی حرکت را نسنجیده و اشتباه و حساب نشده قلمداد می‌کرد؛ هرگز قیام امام حسین (ع) و شخصیت او را تخطئه و از یزید دفاع نمی‌کنند. لیکن در پاره‌ای از موارد از جمله در اهداف قیام امام (ع) و مسائلی از این قبیل با نویسندگان شیعه اختلاف نظر دارند. مازنی عباس محمود عقاد، دکتر طه حسین عبدالرحمن شرقاوی و برخی دیگر از نویسندگان نوگرای اهل سنت هستند که به تحلیل نهضت امام حسین پرداخته‌اند.

امام حسین در قرن اخیر، خصوصاً پس از پیدایش احزاب و نهضت‌های سنی مذهب اهمیت مضاعف و جدیدی برای نوگرایان اهل سنت و پیروان احزاب چپ پیدا کرده است از نظر این گروه ماجرای حسین نه تنها یک حادثه کوچک و بدون هدف که در آن بدون اطلاع خلیفه امام را به شهادت رسانده باشند، نیست بلکه عاشورا و شهادت امام حسین (ع) اساساً تقابل صریحی بین دو ایدئولوژی و نگرش نسبت به سرنوشت طبقات محروم و ستمدیده جامعه است بنابراین قیام امام حسین (ع) بیش از آن که از منظر مذهبی تبیین و تحلیل شود، باید از جهت اصول یک مبارزه طبقاتی برای رهایی محرومین از سلطه حکومتی - سرمایه داری مورد بررسی قرار گیرد.

از نظر نویسندگان چپ و به خصوص در نوشته‌های رادیکال‌تر، امام حسین عضو جبهه‌ای است که از آغاز حکومت ابوبکر، با تسلط عناصر سنتی راست گرا بر اقتصاد و سیاست جامعه مخالف بوده‌اند و با آنها به معارضة برخاسته‌اند. از نظر این طیف فکری اگر امام حسین (ع)، با حکومت فاسد یزید مماشات می‌کرد، در واقع به مذهب و به مبارزات عدالت خواهانه خیانت کرده بود. همچنین امام حسین (ع) علی‌رغم آگاهی از شکست - پس از شهادت مسلم - نمی‌توانست با حکومت سازش کند چرا که او حتی در صورت شکست نیز می‌خواست امت اسلامی را منقلب کند و در آینده الهام بخش مسلمانان و نیز نمونه کامل برای آنها جهت تداوم عقیدتی و ضد طبقاتی باشد و این جز با فداکاری و شهادت امام حسین (ع) ممکن نبود. شهادت امام حسین (ع) در نوشته‌های رادیکال‌ها نیز پیروزی بزرگی برای نیروهای آگاه و روشنفکر قلمداد می‌شود، زیرا در هر حال با بیدار کردن وجدان‌های خفته اعراب سقوط بنی امیه را در مدتی کمتر از هفتاد سال تحقق بخشید.

در این جا به اجمال به آثار این نوگرایان نظر می‌افکنیم

عبدالرحمن شرقاوی

شرفاوی را باید نخستین نویسنده نوگرا به شمار آورد که با تلقی چپ گرایانه به بررسی نهضت عاشورا پرداخته است او در نمایشنامه منظوم دو جلدی تحت عنوان «الحسین ثائراً الحسین شاهداً» صریحاً امام حسین (ع) را رهبر و الهام بخش تمام نهضت‌های اسلامی چپ معرفی می‌کند.

از نظر این نویسنده مصری امام حسین (ع) چهره‌ای کاملاً متفاوت با آنچه در آثار سنتی شیعه درباره سیمای او ترسیم شده پیدا کرده

است حسینی که در این گونه آثار نوگرایانه جهان تسنن دیده می‌شود و به خصوص از منظر نوگرایان چپی چون شرفاوی نه موجد اغتشاش است و نه خواستار خون ریزی و نه طالب حکومت و قدرت سیاسی بلکه حسینی است که می‌خواهد اساس بی‌عدالتی توسط بنی امیه را از جامعه ریشه کن کند.

عباس محمود العقاد

در میان نوشته‌های نوگرایان اهل تسنن که تفسیرشان از ماجرای عاشورا تا حدودی متفاوت از نظرات چپ‌گرایان می‌باشد، نوشته عباس محمود العقاد تحت عنوان ابوالشهداء حسین بن علی بیش از همه اشتها و اهمیت یافته است از نظر عقاد، امام حسین (ع) و یزید از دو فامیل بودند: امام حسین (ع) واجد جمیع فضائل هاشمی بود یزید واجد صفات مادی و زشت امویها بود.

بنابراین قیام امام در مقابل یزید، بیش از آن که هرگونه تفسیر و توجیه دیگری داشته باشد. نمادی کامل از دو سیستم و حکومت را نشان می‌دهد. در یک طرف امام حسین (ع) مظهر امامت و رهبری مشروع مذهبی در طرف دیگر، یزید سمبل یک نظام غیر مذهبی بود و دولت یزید ابتدای کار، بنا را بر سب علی و آل علی گذاشت و اگر امام حسین (ع) بیعت می‌کرد، ناچار بود وفا کند و نسل به نسل مورد قبول واقع می‌شد. علاوه بر همه آرینب دختر اسحاق که بسیاری از مورخین نقل کرده‌اند، در عمیق‌تر شدن اختلافات یزید و امام حسین (ع) بی‌تأثیر نبوده است

عقاد معتقد است که هم سپاه یزید و هم یاران امام حسین به آخرت عقیده و ایمان داشته‌اند، ولی عقیده و ایمان در یک طرف در روحی کریم و بزرگوار موجود بوده و از طرف دیگر در روحی لئیم و پست آنها بالطبعه ایده آلیست و صاحب هدف بوده‌اند و اینها بالطبعه منفعت پرست

او همچنین یاران معاویه را با یاران یزید مقایسه می‌کند و یاران معاویه را سیاستمدار و اهل شور می‌داند، ولی یاران یزید را جلاد و سگان ولگردی می‌شمارد که برای صید بزرگی رها شده بودند.

از نظر عقاد، موضوع نسب امام حسین (ع) و محبت شدید پیغمبر (ص) به ایشان را نباید در تحلیل واقعه عاشورا از یاد برد. زیرا ما با این معیار می‌توانیم بفهمیم سپاه یزید مردمی بدون ایده و منفعت پرست بودند و چگونه علیرغم احترامی که برای امام حسین (ع) در دل قائل بودند، عمل کردند. عباس محمود عقاد، نهضت عاشورا را از دو جهت مورد بررسی و امعان نظر قرار داد:

اول از جهت انگیزه دوم از زاویه آثار و نتایج

او معتقد بود که امام حسین (ع) دارای انگیزه کاملاً الهی و معنوی برای نجات دین بود که نتایج مورد نظر نهضت نیز بزودی به دست آمد؛ یعنی یزید پس از چهار سال در کمال ذلت مرد و عاملان فاجعه عاشورا به سزای اعمالشان رسیدند و سلسله بنی امیه نیز در مدتی اندک از لحاظ تاریخی سقوط کرد.

از نظر عقاد، امام حسین در تمام مدت نهضت خود طرفدار صلح بود و نه جنگ و شدت عمل و هیچ‌گاه نیز نمی‌خواست به تدابیر فریبنده که امکان پیروزی او را بر دولت اموی صد چندان می‌کرد، متوسل شود.

مازنی از دیگر نوگرایان اهل سنت است که شاید برای نخستین بار در قرن اخیر با تفاسیری که پیرامون نهضت عاشورا و علل و اهداف آن - که چه در جامعه شیعی و چه در میان اهل سنت وجود داشت - به معارضه برخاست

ابراهیم عبدالقادر مازنی

از نظر مازنی امام حسین بنده مؤمن و فداکار خداوند بود که به هیچ وجه خلاف تصورات موجود درباره وی هرگز خیال پرور و

رویایی نبوده تا یک خواب عادی بر سر تربت پیغمبر (ص) او را برای قیام علیه بنی امیه مصمم سازد، بلکه علت قیام را باید در ماهیت رژیم بنی امیه جستجو کرد. امام حسین به دلیل فاسد بودن رژیم بنی امیه بود که مانند یک انقلابی شرافتمند - علی رغم آگاهی اش از شرایطی که همگی به زیان بود - خود را برای قیام علیه آن مجبور می‌دید. اگر چه قیام او نه برای ساقط کردن بنی امیه بلکه برای از پا در آوردن آن طراحی شده بود.

امام حسین از نظر مازنی حتی علیرغم شکست و کشته شدن مظلومانه اش موفق شد کینه‌ای عمیق علیه دستگاه بنی امیه در دل توده‌ها ایجاد کند و پس از شهادت امام «هر قطره خون او، هر حرف از او و نام او، و هر ذکر و خاطره او» به صورت نقبی در زیر بنیاد دولت بنی امیه در آمد و سرانجام آن را نابود ساخت

طه حسین

حسین از دیگر نوگرایان اهل سنت و متفکر نابینای مصری است طه حسین در کتاب علی و فرزندانش برای ماجرای کربلا، سابقه تاریخی قائل می‌شود. از نظر او فاجعه عاشورا تقابل صریحی بین خاندان پیامبر اکرم (ص) و اشرافیت قریش است که اکنون به نام خلافت بنی امیه توسط خلفاء بنی امیه جانشین خلافت پیامبر و علی (ع) شده و درصدد، گرفتن انتقام کشته‌های خود در بدر بر آمده است

طه حسین صریحاً این نظریه را رد می‌کند که امام حسین (ع) با قیام خود بر آن بوده که زمام سیاسی جامعه را به دست گیرد و یزید مقابله نموده تا رفع تفرقه کند و در نهایت بین آنها جنگ رخ داده است زیرا اگر این تصور باشد، لاقلاً یکی از پیشنهادهای امام حسین (ع) که بازگشت به حجاز بود، می‌باید پذیرفته شود و بدین گونه جنگ و تفرقه رخ ندهد.

از نظر او در فاجعه کربلا که نظیر آن در تاریخ اسلام و بلکه در تاریخ جهان وجود ندارد، نه تنها امام حسین (ع) و یاران او بی گناه کشته شدند، بلکه مقدسات مورد بی احترامی و تجاوز قرار گرفت

یزید با ارتکاب فاجعه عاشورا دل‌های شیعیان را پر از نفرت نمود و دل‌های اهل سنت و جماعت را هم مملو از کینه ساخت و خود نیز در حالی که خیلی جوان بود، به وضعی ننگین هلاک شد. او به قدری جنایت و فجایع مرتکب شده بود که نه تنها دین از اعمال زشت و پلید او متنفر است بلکه سیاست و روش معروف عربی نیز از آن بیزار است

محمد کامل البناء

در میان نویسندگان اهل سنت که نوگرا نیز هستند، اگر نوشته‌ای شایستگی ذکر و بررسی داشته باشد، نوشته‌های محمد کامل البناء است

او طی مقاله‌ای که درباره نهضت عاشورا نوشته معتقد است که حسین (ع) هرگز باب مخامصه را با یزید ننگشود، ولی از لحاظ روان شناختی تمایل فطری بیشتری برای شورش داشت چون نوه پیغمبر (ص) و پسر علی (ع) بود. این قضاوت او در پاره‌ای از نوشته‌های کلاسیک شیعه نیز وجود دارد، او همچنین به مانند نویسندگان سنت گرای شیعه معتقد است که حسین از سرنوشت خود از همان ابتدای امر آگاه بود و شهادت خود را درست از همان هنگامی که در خواب با پیامبر حرف زد، پیش بینی کرده بود.

محمد خالد

خالد از دیگر نویسندگان مذهبی نوگراست که کارهای او شاید پس از نوشته‌های کامل البناء در ردیف دوم باشد. او در کتاب مستقلی که زیر عنوان ابناء الرسول من کربلا- تألیف کرده است با نگاهی آرمان گرایانه به بررسی نهضت عاشورا

پرداخته است

درس بزرگ کربلا از نظر خالد محمد، باید برای همیشه سرمشق مسلمانان باشد و مورد ستایش قرار گیرد. حسین نیز باید فرصتی باشد برای شادمانی و نه سوگواری درست همانند عید بزرگ مسلمین (عید قربان که خاطره‌ای از فداکاری است و با جشن و سرور همراه باشد).

سید علی جلال حسینی

حسینی از نویسندگان مذهبی اهل سنت مصر، کتابی ذیل عنوان امام حسین (ع) نوشت او امام حسین را رادمردی می‌داند که روحی ممتاز داشته و از شرافت خانوادگی برخوردار بوده است امام حسین (ع) مرکز همه فضایل اخلاقی و اعمال پسندیده بوده است او در زمان حیات رایت روشن و بعد از شهادت نیز برای جویندگان راه درست الگویی نورانی و روشن بود. حماسه عاشورایی امام (ع) نیز اگر چه شنیدنش هر مسلمانی را اندوهگین می‌سازد و هر خردمندی را به خشم می‌آورد. اما نتایج ارزشمند بسیاری هم داشته است

در مورد تواین می‌نویسد: شگفتی از شیعه است که پیشوای خود را در زمان حیات خوار کردند و پیش از شهادت یاری نمودند. آنان پس از کشتن نواده رسول خدا از کرده خود پشیمان شدند و خویشان را تواین نام نهادند و به خون خواهی وی قیام کردند اما راه روشن را نیافتند.

محمد غزالی

غزالی از نویسندگان نوگرای بسیار بزرگ مصری است که عمدتاً با دید رادیکالیستی به تحلیل واقعه عاشورا پرداخته است از نظر وی امام حسین (ع) با مرگ قهرمانانه خویش راه جدیدی به عدالت جویان تاریخ نشان داد و آن دفاع از آرمان خود، حتی با پذیرش شکست ظاهری بود.

اقبال لاهوری

از نویسندگان مذهبی و یا غیر مذهبی اهل سنت هم که بگذریم چهره زنده یاد علامه اقبال لاهوری در میان شاعران اهل سنت که به ستایش از امام حسین (ع) و نهضت عاشورا پرداخته بیشتر از همه می‌درخشد و این اثر بخشی بسیار شدید و عمیق نهضت عاشورا را در تفکر نوب سیاسی اهل سنت و هنر و ادبیات آنان نشان می‌دهد.

شاید اقبال در قرن اخیر بیش از هر شاعر اهل سنت دیگر، نهضت حسینی را با ملاحظاتی تفکرآمیز به ادب منظوم فارسی وارد کرده است امام حسین از نظر اقبال یک شخص کامل برای برانگیختن و بیدار ساختن ملت‌های خوابیده مسلمان و نیز مبارزه مؤثر و شهادت فداکارانه‌اش تفسیر کننده رازهای پنهان قرآن می‌باشد.

هر که پیمان با هو الموجود بست

گردنش از بند هر معبود رست

تیغ بهر عزت دین است و بس

مقصد او حفظ آئین است و بس

خون او تفسیر این اسرار کرد
ملت خوابیده را بیدار کرد

رمز قرآن از حسین آموختیم
ز آتش او شعله اندوختیم

و همچنین اقبال به مادران امروز توصیه می‌کند که فرزندان‌شان حسین وار تربیت کنند.

هوشیار از دستبرد روزگار
گیر فرزندان خود در کنار

تا حسین (ع) شاخ تو بار آورد
موسم پیشین به گلزار آورد

برای اقبال امام حسین (ع) مرکز پرکار عشق و کاروان سالار عشق است

مریم از یک نسبت عیسی عزیز
از سه نسبت حضرت زهرا(س) عزیز

مادر آن مرکز به کار عشق
مادر آن کاروان سالار عشق

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم
جاهدوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)
با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید
بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی
آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در
دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه

الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳-۲۳۵۷۰۲۳ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

